

Katolíci, dne 26. května prokažte svou křesťanskou a občanskou zralost, pamatujte na svou zodpovědnost před Bohem a národem!

Slova biskupova

K nastávajícím volbám vydal J. E. nejdůst. biskup královéhradecký Dr Mořic Pícha pastýřský list, z něhož vyjímáme:

Drazí katolíci! Poněvadž stojí v sázce Vaše nejvyšší statky, t. j. vlast pozemská i vlast nebeská, je nezbytné nutno, abychom učinili vše pro jejich záchranu a chopili se posledního a neúčinnějšího prostředku, který je v našich rukou a který nezkłame, užijeme-li ho, ale všichni do jednoho.

Jako demokratičtí občané máme právo přímo skrze své zástupce zasahovati do osudů státu a do jeho řízení. Jestliže bývalí samovládcové říkali o sobě: »My jsme stát«, dnes každý demokratický občan může o sobě podobně říci »Já jsem stát«, ovšem bere na sebe podle toho velikou odpovědnost, která pro katolíka záleží v tom, že smí náležeti jenom k té straně a voliti jen takové zástupce, kteří dávají záruku, že budou hájiti nezadatelná práva náboženské svobody a Církve svaté. A poněvadž běží o věc nesmírně závažnou a dalekosáhlých následků, upozorňuji, že každý katolík je ve svém svědomí pod těžkým hříchem vázán takto voliti. Naši nejvyšší učitelé na stolici Petrově připomínají důrazně všem katolíkům tuto povinnost.

Sv. Otec o hlavních povinnostech dneška

20. dubna t. r. promluvil Svatý Otec Pius XII. k 250 vedoucím mužské mládeže italské Katolické Akce o nejnaléhavějších povinnostech přítomné doby:

1. Chvilu velkých rozhodnutí nastává ve vaší vlasti zároveň s chvíli nejtvrdějších hmotných strádání. Tak alespoň to dopouští Prozřetelnost. Vaší povinností je tedy, pomáhat zmírňovat bídu a nouzi kdekoli se jeví a to s činnou a neochabující horlivostí, jež musí zároveň být moudře a prozřavě organizována. Máme věru nyní příležitost splnit doslova radu Jana Křtitele: Nechť ten, kdo má dva pláště, dá jeden tomu, kdo nemá žádný a kdo má co jíst, nechť dá tomu, kdo nemá. (Luk. 3, 11).

2. Lid je povolán, aby se stále činněji zúčastnil veřejného života národa. Tato účast je spojena s těžkými zodpovědnostmi. Je proto nutné, aby věřící měli jasné, přesné a pevné vědomosti ohledně svých povinností řádu mravního a náboženského při vykonávání svých občanských práv, zvláště svého práva hlasovacího. Pokud se toho týče, dali jsme přesné směrnice ve své nedávné řeči k farářům a postním kazatelům římským. Jsou v podstatě stejné platné i pro Katolickou Akci. Ona není samozřejmě politickou stranou a zůstává vždy nad stranickou politikou, ale právě proto musí dnes poučovat katolíky o náboženských zájmech, kterým hrozí velká nebezpečí a předsvědčovat je jak veřejně tak soukromě, mužé i ženy, o důležitosti a vážnosti oně povinností, která zavazuje křesťany k poctivému splnění jejich politických povinností. I pro Katolickou Akci platí rada, aby nezavírala uši před poučením a výstrahami dějin. Dějiny neznají žádného národa, jenž by se byl úplně zase navrátil k církvi a ke katolické civilizaci, když se od ní jednou odtrhl. Ti, kteří zůstali věrni církvi, bojovali za ní velmi hrdinsky, ale když se ona katastrofa odtržení jednou uskutečnila, nikdy už nebylo možno toto zlo úplně odčinit.

3. Cíl, proti němuž protivník řídí dnes své otevřené nebo zastřené útoky, není jako tomu bývalo v minulosti, ta nebo ona zvláštní část učení nebo životního řádu církve, nýbrž celý

Hlas lidu a hlas Boží

Alexander Heidler

Tento časopis není listem politickým ve smyslu konkrétním a stranickém. Není závislý na žádné politické straně a je odhodlán, bude-li třeba, zaujmouti kritické stanovisko ke kterékoli z nich. Chceme svým čtenářům pomáhati v jejich snaze o správnou orientaci náboženskou a mravní, která je pevným a hlubokým základem pro řešení všech ostatních otázek časových i nadčasových. Právě proto je však naši povinností, abychom zue řekli několik zásadních slov k nastávajícím volbám do ústavodárného Národního shromáždění. To není jenom věc stranické politiky. To je vážná otázka svědomí, která se týká každého občana státu.

První paragraf naší dosavadní ústavy slavnostně prohlašuje: *Lid je jediným zdrojem veskeré státní moci.* Základem křesťanské nauky o státě jsou však slova Pisma svatého: *Není moci, leč od Boha.* (List sv. Pavla k Římanům 13, 1.) Na první pohled by se zdálo (a zdůrazňovali to leckdy nekatolíci i někteří katolíci), že mezi těmito dvěma principy je nepřeklenutelný rozpor. To by však byl úsudek dosti povrchní. Ve skutečnosti tyto dvě věty osvětlují se dvou různými stran otázky státní moci a není třeba, aby se navzájem vylučovaly. Naopak právě jejich plodné spojení je základem zdravé křesťanské demokracie, jakou zdůrazňovali na př. již dva klasičtí katoličtí theologové, sv. Robert Bellarmin a Suarez.

Sv. Pavel přece netvrdí, že Bůh dosazuje panovníky. Zdůrazňuje něco docela jiného: *Představitelé zákonité státní moci jsou — ve svém oboru — zástupci autority Boží.* Z toho plyne pro občany mravní (nejen vnější) závazek, aby k nim měli úctu a aby se řídili jejich zákony, pokud ovšem jimi zákonodárci nepřekračují meze své kompetence. Na druhé straně však také představitelé státní autority budou jednou skládati účty tomu, jehož — třebaš nevědomky — zastupovali. — Tím je tedy stanovena základní zásada křesťanské politické mravnosti — a nemůžeme republiky práti nic lepšího, než aby tato zásada zcela pronikla smýšlením našeho lidu v jeho vztahu k československému státu. *Ale není tím nikterak řečeno, jakým způsobem konkrétně dostávají — nebo mají dostávat — představitelé státní moci svůj úřad.* To závisí na právním řádu jednotlivých dob a národů. Tedy pro nás na naši ústavní listině a na její demokratické zásadě: Lid je jediným zdrojem veskeré státní moci. Můžeme jen býti hrdi na to, že tento bod naší ústavy plně odpovídá názorům oněch velikých

katolických myslitelů, kteří již před staletími zdůrazňovali: Každá zákonitá autorita ve státě se musí nějakým způsobem opírat o souhlas lidu, jemuž Bůh přímo svěřil úkol vytvořit stát. Čím dokonaleji se tento souhlas může projevit, tím lépe.

Praktickým projevem této zásady jsou nyní naše první demokratické volby v osvobozené vlasti. Volby o to důležitější, že při nich neběží jen o ten neb onen zákon, nýbrž o celou novou ústavu naší republiky. My katolíci půjdeme k volebním urnám s vědomím, že vykonáváme právo a povinnost, které nám svěřil Bůh: *spoluvytvářeti stát; spolurozhodovati o tom, kdo bude u nás na určitém úseku zástupcem autority Boží.* To znamená, že vlastně již my sami alespoň vzdáleně a nepřímo svým hlasem tuto věčnou autoritu zastupujeme. A tedy, že také my budeme jednou odpovídati za to, zda jsme této propůjčené moci použili opravdu ke cti tomu, kdo nám ji propůjčil, a k pravému dobru našeho státu, k dobru nejen hmotnému, nýbrž i duchovnímu.

Z toho plynou jasné důsledky: *Bylo by těžkou vinou, kdybychom nesplnili svou povinnost účastniti se voleb. Bylo by těžkou vinou, kdybychom použili prázdňých lístků — což je vlastně totéž. Bylo by těžkou vinou, kdybychom nedali svůj hlas takové straně, která nám za daných okolností dává poměrně největší záruku, že se její představitelé budou i ve své zákonodárné činnosti říditi mravním zákonem Božím a že budou hájiti a zdůrazňovati náboženské hodnoty ve veřejném životě.*

Tolik na adresu voličů. Poslancům, pokud jsou věřícími křesťany, je však také třeba připomenouti jejich nesmírnou mravní odpovědnost, zvláště v naší době. Byl by to hodně dlouhý katalog ctností, kdybychom měli napsat, co všechno od nich očekáváme, jakou čestnost a přece opatrnost, jakou neohroženost a přece lásku i k odpůrcům, jaké studium všech vážných otázek a jakou obětavost ve vnější činnosti. Nechť se však také oni zamyslí nad velikými zásadami křesťanské autority a demokracie, které jsme zde nastínili, a pak již sami pochopí, jakým způsobem mají pinit svůj vznešený úkol zástupců autority Boží v naší vlasti.

Řikává se: *Hlas lidu hlas Boží.* To však není všeobecná pravda, to je teprve cíl mravního úsilí křesťanské demokracie. Pro nás ta zásada zní takto: *Cílem veskeré křesťanské politické práce musí býti, aby hlas lidu a jeho důsledky odpovídaly hlasu Božímu.*

soubor víry a mravnosti křesťanské až do posledních důsledků. Jinými slovy jde o totální útok. Jde o ano nebo ne absolutní. Za takových okolností má pravý katolík tím pevněji lnout ke své víře a má to dokázat svým chováním. Když se boj stává žhavým, tehdy křesťan pouze vnějškovy se rozplývá jako vosk na slunci. Je tedy naléhavou nutností Katolické Akce v těchto kritických okamžicích, hájit a vítěpovat

jasně a hluboce do duší učení církve a vynaložit celou svou horlivost na to, aby ti, kteří žijí vlažně, byli přivedeni zpět k Bohu, k modlitbě, ke křesťanské víře, k svátostem, k srdci církve, aby poslouchali jejího učení a jejích příkázání. Buďte silní, říkám vám se Svatým Písmem, a vzmúžte se! Nemějte strach ani hrůzu před nimi, neboť váš Bůh kráčí s vámi. On vás nikdy neopustí. (Deut XXI-6.)

Den voleb

Doprava nebo doleva? My neuznáváme toto jen horizontální rozcestí. Jdeme vpřed a hlavně v ýš a v ýš: nad hmotu stavíme ducha, nad sobectví křesťanské bratrství, nad vykořisťování všemocným jednotlivcem nebo všemocným státem rovnost nesmrtných duší, která vylučuje ponižování člověka člověkem.

Toť zhuštěně vyjádřený politický program. Těžko lze nalézt lepšího. Každý poctivý člověk nechť podle něho srovná programy všech stran, které se 26. května budou ucházet o jeho hlas, nechť s ním srovná i činy všech těch stran, osoby, které jej budou mít uskutečňovat a pak ať zvolí onu stranu, o které mu jeho svědomí řekne, že se tímto programem slovy i skutky nejvíce přibližuje.

Nedělám politiku, učím morálce!

Francouzský biskup Msgré Théas vydal u příležitosti nedávného hlasování o ústavě pro katolíky své diecése toto prohlášení. Protože obsahuje všeobecné směrnice, které mohou a musí zaujmout i nás, přinášíme je. Je to příspěvek k správnému katolickému smýšlení a nazírání.

»Církev nedělá politiku, ale církev posuzuje politiku; nikoliv po její stránce technické, nýbrž po její stránce morální. A morálka patří do sféry církve.

Církev nedělá státní ústavy. Církev však posuzuje ústavu nikoli po její stránce technické, nýbrž po její stránce morální. A morálka patří do sféry církve.

Návrh ústavy, jenž se předkládá k posudku francouzského lidu, obsahuje prohlášení práv, z nichž byly výslovně vyloučeny záruky, které jsme povinni požadovat se stanoviska rodinného a školského. Prohlášení práv tím, že úmyslným opominutím nezajišťuje základní svobody, je v rozporu s obecným dobrem. Následkem toho povinnost katolíků je jasná:

1. Jsou povinni dostavit se k hlasování v neděli 5. května. Neúčast by byla mravní vinou.
  2. Jsou povinni zamítnout prohlášení práv tím, že budou hlasovat: Ne.
- Tím, že dávám já, jako biskup, tyto směrnice, nezasahuji do politiky, nýbrž do morálky. Plním tím jednu z povinností svého úřadu. Petr Maria, biskup montaubanský.

Kristus v nemocnicích

Před několika týdny jsem byl volán do jedné pražské nemocnice. Uprímně věřící paní, vážné nemocná, chtěla ve svátem týdnu přijmout eucharistického Krista, aby tím splnila svoji křesťanskou povinnost a aby od Něho dosáhla úlevy ve své nemoci. Bylo však možno se k ní dostat takřka jenomí kradmo. Ošetřující personál, jemuž to samozřejmě přece jen nemohlo zůstat úplně utajeno, obtěžoval nemocnou paní ještě svými nezapjnými a uštěpačnými poznámkami a hrozil jí dokonce, že jí zastaví všechny návštěvy, aby prý léčení tím neupřelo.

V souvislosti s tím nebude bez zajímavosti tento dopis lékařů versailské nemocnice poslaný městské radě, která odsírala z nemocnice kříž:

»Rozhodnutí, kterým jste nařídili odstranění kříže z jednoho nemocničního sálu, způsobilo hluboké rozrušení. Lékaři i chirurgové nemocnice soudí, že jsou oprávněni upozornit vás na mínění nemocných a raněných, kteří jsou jim svěření a o které mají pečovat jak po stránce fyzické tak po stránce mravní. Je nesnadné uspokojit všechny v sále, kde je tolik nemocných. Zdá se, že je rozumné, uspokojit většinu. Návštěvy, které nemocní přijímají, je sice morálně posilují, mají však tu nevýhodu, že navužují sousedy. Nikoho však by nenapadlo zakázat je, protože ti, kteří nemají žádných příbuzných anebo přátel, by jim mohli být znepokojovali. Kříž nemá této nevýhody. Mohl by být obtížný pouze lidem choromyslným, u nichž by snad vyvolával myšlenky bleuzivé, ale taci jsou ošetřováni v oddělení pro duševně choré, kde není křížů. Mohl by být obtížný těm, kteří nenávidí praktické katolíky. Avšak mezi Francouzi dnes není a nemá být nenávisť. Všichni ostatní, kteří jsou lhostejní, nevidí nic nepřipušného v tom, jestliže kříž naplňuje útechou sousedy. A právě k vůli nim považují podepsaní lékaři za svou povinnost upozornit vás na odevzvy, které citlivé stavy mají na organické funkce, odevzvy, které se kdysi nazývaly: vliv morálního stavu na stav zdravotní. Lékař neustále používá léčby duševní a každý lékař, i nevěřící, bude mít radost, jestliže jeho nemocný nebude znovu důvěry, ať už je to po nějaké zprávě pravdivé nebo nepravdivé, nebo ať už je to následkem modlitby. Co se týče těžce nemocných, zvláště těch, kteří počínají chápat, že možnosti lékařství jsou vyčerpány, a kteří žádají od bezmocného lékaře zázrak, proč bychom je nemohli nechat dívat se na Krista na kříži? Co na tom, jestliže se jim ošetřující řeholnice snaží připomenout, že pro Jeho zásluhu je očekává lepší život?

Podepsaní lékaři žádají pány správce, aby nenaléhali na opatření, které bude mít za následek rozdělení a ne sjednocení a to právě v okamžiku, kdy velmi vážné hlasy Francie, ať už přicházejí z vlády nebo z kazatelny Notre Dame, nám doporučují bratrství a lásku.

Duben 1946.

Následují podpisy dvacetičtyř lékařů.

Vezmou si tyto tak klidné a tak pravdivé vývody k srdci i naši lékaři a správci našich nemocnic?

Komunismus a království Boží

Podle Rudého Práva mluvil na oslavách 1. máje v Hlučíně jako hlavní řečník katolický kněz soudruh Černocký ze Slatiny. V neděli 12. května se pak zmíněný kněz objevil na kandidátní listině kom. strany pro volby do Nár. shromáždění. Myslím, že se tím otázka kněží v politice stane jen ještě palčivější a že může skončit tak nějak podobně, jako nedávno na Slovensku. Tož toho 1. máje řekl prý soudruh Černocký mimo jiné toto: »Kapitalismus a vykořisťování hnaly lid k zoufalství a způsobily nedozírné škody na jeho duchovním životě. Už v Písmě stojí psáno, že všichni máme pracovat, ale nikde není psáno, že z práce milionů mají žít některé pijavice. A komunismus je tím, kdo vybuduje království boží na zemi.«

Je třeba stále opakovat totéž, i když se to zdá jednotvárným.

A proto nutno vždy znovu a znovu opakovat: Atheistický komunismus nemůže zbudovat království boží na zemi.

Ze pravý dnešní komunismus je atheistický, je přece samozřejmé. »Komunisté jsou samozřejmě atheisty, důslednými odpůrci náboženských představ a výkladů světa.« Tak zní známé programové prohlášení v Rudém Právu. Každý trochu myslící člověk vidí, jak si to odporuje, když má ateista budovat království boží. Je ovšem stejně jasné, že důsledné myšlení nebývá zvláštní oblibou politiků, že je tedy tato kontradikce asi moc nerozhází.

Budme tedy spravedliví a jděme dál. Oni chtějí prostě říci toto: Království boží pro nás znamená spravedlivý stát, kde každý, kdo chce poctivě dělat, se nebude muset bát hladu a bídy. Nic jiného nechceme říci, a proto si nechte svoji logiku. Život se neřídí scholastickou logikou. — Uznáváme, že je v tom kus pravdy a proto debatujeme dále. My uznáváme, že to můžete dobře myslet. Někteří nevěří v Boha, neví, jak si ho má představit, vůbec o něm nepřemýšlí, a přece má vztěk na různé nespravedlnosti na světě a je proto komunistou, aby je odstranil a překonal. A ten hlučinský panáček si asi také myslí, že věrně slouží Pánu Bohu, když bouří proti vydirajcímu kapitalismu. Ale chladný, přemýšlející rozum je zde právě proto, aby předvídal, jak to může skončit. A ten právě zdůrazňuje, že ateisté nemohou budovat království Boží. Ateisté nemohou překonat kapitalismus. Kapitalismus (skutečný, zvrhlý, bezcítně vykořisťující kapitalismus) je také ateismus, je to modloslužba zlatému teletí. Kdo jej chce překonat, musí být nezávislý na onom zlatém teletí. Musí být pln ducha a hrdinské statečné lásky. »Dosaďte se měli dobře jen kapitalisté, teď to uděláme tak, aby se měli všichni dobře — ovšem, pokud záoba stačí.« Tak říkají dnešní překonavatelé kapitalismu. Jsou pořád na stejné rovině s kapitalisty. Tím je však nepřekonávají. Tím nepřekonávají smyslnou dravost a nenasycenost člověka. Skutečné obětavosti je trvaleji schopen jen člověk neochvějně věřící v ducha, člověk, jenž vidí budování společnosti v stále větší lidské vychovanosti, v stále větším osvobození od hmotnosti a smyslných choutek a žádostí. Člověk nevěřící v ducha, v nesmrtelného ducha, je schopen také obětavosti, ale chvilkové, nespolehlivé, takové, která se může každou chvíli změnit v nejocitnější »Ničevó.« »Všecko je nesmysl, jen třeba něčeho užít, omámit se na chvíli, čím, na tom nezáleží: Vodka nebo ženy, úsilovné průmyslové budování nebo kolonizování, a třeba budování státu a národa, třeba opájení se revolučními hesly, že měníme dějiny, že odčůňujeme tisícileté křivdy.« Na dně toho všeho je stále iracionální »ničevó«, jinými slovy: Po nás potopa. Když se to podaří, dobře, když ne, také dobře, však je to stejně všechno na konec. Dobro i zlo, pravda i lež, život i smrt, jak vyškrtneš jednou Boha, nic vám nezbuďte, jen prázdňé pokusnictví, při němž pokusnými králiky jsou lidé a národy.

Marie Šimková, New York:

Bojovník proti fašismu

V jižní části Brooklynu, ve veselém lidovém Bensenhurstu, v ulici rodinných domků, obyčejných dělníků a živnostníků, ponejvíce italského původu, ještě před krátkým časem bylo možno potkávat drobného, bělovlasého kněze, s úzkou italskou tváří, který se rád procházel v alejí stromů v ulici 81. prvé. Málodko z brooklynských sousedů tušil, že tento skromný neznámý starý kněz byl kdysi nejobávanější protivník italského fašismu a přímý politický soupeř Mussoliniho, zakladatel křesťanské strany demokratické v Itálii, Luigi Sturzo.

Ale i když brooklynské sousedé neznali významnou minulost italského kněze, samotásky přibyték Luigi Sturza byl dobře znám newyorským katolíkům a býval často navštěvován katolickými intelektuály, jimž se stal Luigi Sturzo záhy vůdcem a přítelem. Mnoho návštěvníků z nejrůznějších sfér života přicházelo do tichého pokoje v Brooklynu a odcházelí okouzleni osobností starého italského vůdce i jeho hlubokou erudicí ve všech oborech. Dlouhá léta exilu, z nichž poslední byla poznamenaná těžkou chorobou, která ale pranic neseslabilila čilost a svěžest duševní, neznamenalala nečinnost, ale spíše v samotě a nemožnosti jakékoliv vnější činnosti obrátil se Luigi Sturzo k teoretickým základům svého politického křesťanství a napsal řadu významných knih sociologických i historických — v posledních letech pak i výklad sociologie ve smyslu theologickém. I v Anglii, i ve Spojených státech našly Sturzovy knihy pozornost čtenářů a láky a měly značný vliv na intelektuální kruhy nezi americkými katoliky. Kromě literární činnosti, byl Sturzo svým čilým zúčastněním se katolického života ve Spojených státech, byl by to

Taky „apoštolát“

Zamyšl se! Jednej!
Usilujme o lepší svět! O šťastnou republiku!
O skutečnou demokracii!

Bojujeme proti fašismu, byrokracii, kapitalismu!

Bojujeme proti těm, kteří toto nebezpečí podporují!
V tomto úsilí musíme také zaujmout jasné stanovisko k náboženství a církvím. Nemůžeme bojovat proti náboženství. Maršál Stalin řekl: »Boj proti náboženství a křesťanství je marný. Náboženství je věčné, má velkou hodnotu, neboť je svědomím lidu.«

Nebudeme tedy potírat náboženství, ale musíme zaujmout nesmlouvavý postoj k církvím, která pod pláštěm náboženství sleduje své mocenské, politické a protidemokratické cíle.

Čtete noviny? Posloucháte rozhlas? Jestliže ano, pak se dovíte o vatikánské papežské politice:

(Následuje 10 bodů, známých na př. z »Rudého práva«, které není třeba znovu uvádět a znovu vyvracet.)

Pak závěr:

Čech, demokrat, socialista, komunist — musí se rozejít s Římem. Na trvalo. Nelze sedět na dvou či více židlích.

Rozejít se s Římem neznamená rozejít se s náboženstvím. Máme dnes u nás církev národní, které všemi silami podporují dnešní světové dění a vývoj k socialismu a demokracii. Je to především církev československá. Zamyšlete se nad tím vším!

Jednejte důsledně!

Jednejte jako věrní Čechové, jako demokraté, jako lidé čestní, jako socialisté, jako komunisté. ThB Karel Fatka, farář čes.

Co na to říci? — Všimněme si na př. tohoto: »Nemůžeme bojovat proti náboženství.« Proč? »Maršál Stalin řekl, že to nejde.« Kde a jak to řekl, se již neuvádí. Nás jen zajímá, jak se maršál Stalin stává rozhodující autoritou i ve věcech náboženských.

»Čech, demokrat, socialista, komunist musí se rozejít s Římem.« Známe: »Řím musí být souzen a odsouzen« v novém vydání.

Nejsme časopisem pro verbování mas. Jinak bychom možná proti deseti bodům domnělého, nedokázatelného kolaborantství Vatikanu uvedli dvacet případů kolaborantství velmi zřejmého těch, kteří se dnes tváří neozrohoženěji a nevlástečněji. Ukázali jsme v minulém čísle, jak církev čs. nahlíží na ústřední pravdu křesťanskou, na vzkríšení Páně. A stejně jí z celého ostatního křesťanství zbyl jen vnější ceremonie, zbavené ovšem všeho obsahu, vši pravdy.

Všem poctivým lidem, kteří opravdu hledají Boha, klademe tedy otázku: Je náboženství komedie, kde děláme pořád »jakobys«, nebo je to upřímné hledání pravdy, boj se sebou samým o nejvyšší hodnoty životní? Není to však kome-

SČM a ÚRO

V článku »Svob. slova« »Konec hry na schovávanou« dozvěděl jsem se, že strana nás. soc. odvolává své činovníky a členy ze Svazu české mládeže. Tím končí »jednotné« vedení SČM vinnou vedlejších totalitních úmyslů jedné strany.

Jednota české mládeže byla nekomunisty dobře míněna, ale skutečnost zakoušela zejména mládež katolická. Neupřímnost »sjednocování« je stále zřejmější. Bylo vidět, že komunističtí činovníci vidí ve sjednocení svůj zajišťovací a asimilační tábor. Tento úmysl je rovněž příčinou nezdravé při sjednocování tělovýchovy. Rozprchnutí české mládeže je varovným poplachem u bran sjednocené odborové hnutí. Je-li marxistickým odborářům jednota ROH tak milou jako nám, pak ať upustí od těch vedlejších úmyslů, jaké se uplatňovaly v SČM. Je přece hmotovou věcí, že i v ROH není schůzí (zvaných »aktiva«) a není odborářských kursů, kde by nebyla prosazována výhradně jen ideologie komunistické strany. Je pravda, že stranicví se »po-

bylo i jen jako divák, pozorovatel a rádce — americkým katolíkům velkou inspirací a příkladem.

Ovšem tato tichá léta v Brooklynu byla jen zakončením života, věnovaného cele praktické činnosti a dennímu boji za uskutečňování křesťanských zásad v životě veřejném. Neboť Luigi Sturzo byl především rozený bojovník a tribun lidu.

Narozen na Sicílii r. 1871, Luigi Sturzo již jako mladý kněz a později profesor v semináři v Caltagirone, snažil se úsilovně o hospodářské povznesení chudého lidu sicílského. Pozvednutí lidu z bídy bylo mu prostě částí jeho kněžských povinností. Jako rozený vůdce a jasný myslitel, stál Luigi Sturzo brzy v popředí všeho zápasu sociálního na Sicílii a jeho úsilí mělo veliký úspěch. Založil mnoho družstev, organizoval kolektivní boj dělníků — jednou dokonce vedl stávkou 80.000 hladovících zemědělských dělníků po tři měsíce až ke konečnému úspěšnému výsledku — a jeho jméno stalo se brzo populární v celé Itálii. Od roku 1909 po deset let byl starostou města Caltagirone a jeho působení znamenalo pozvednutí hospodářské úrovně všeho lidu i zvelebení celé obce. Když v r. 1919 papež Benedikt XV. zrušil »Non expedit«, zákaz pro italské katolíky nezúčastnit se politického boje (tento zákaz trval od r. 1870) založil Luigi Sturzo katolickou stranu italskou »Popolare«, lidovou stranu, v programu podobnou československé straně lidové. Stačí jen připomenouti, že tato strana bojovala vždy proti fašismu, a že Luigi Sturzo byl vůdcem významem snad nejlidovější v celé předfašistické Itálii. Sám pro sebe nikdy nepřijal ministerské křeslo, a přál si vždy být v pozadí, ač jeho vliv byl známý a tak veliký, že při vzniku fašismu byl tento skromný sicílský kněz nejobávanějším odpůrcem Mussoliniho v celé Itálii.

die, když na jedné straně, před prostými lidmi, nebo lidmi odnaučenými pořádně vyslyšet a dlouhotvými národními zlovyky navyklymi životi se frázemi a angličkářstvím, dělám, jako bych se nelíbil takřka ničím než českou řečí při bohoslužbách a při tom:

nevěřil vůbec v žádné zjevení ve vlastním slova smyslu.

považoval Ježíše za obyčejného, třeba ovšem zbožného, ale dávno mrtvého člověka,

mluvil sice o jeho »vzkříšení«, o jeho »vítězství«, t. j. nanebevstoupení, konal »večeři Páně« a jiné ceremonie, protože se to lidem líbí, ale při tom tomu všemu beztoho nevěřil? nazýval se církví, konal sněmy, uvažoval, jak mám ustanovit »biskupy«, a při tom věděl, že všechna ta slova mají docela jiný, úplně prázdný smysl, že je to všechno zbytečné, protože si každý může beztoho myslet, co chce, protože není žádných směrnic, žádných měřítek nic jistého, pevného, spolehlivého?

Chce-li to někdo nazývat pokrok, osvobození ducha atd., může to dělat, ale jenom tak dlouho, dokud chce sebe sama a jiné vědomě klamat.

Poctivý člověk naproti tomu je katolickým křesťanem proto, že celou a úplnou, živou a životodárnou víru v Ježíše Krista, Syna Božího, ukřizovaného a zmrtvýchvstalého zachovala neporušenou jediné církev katolická! Jen ona plní celý jeho odkaz, jen ona koná nejsvětější Oběť a v ní nás s ním spojuje, jen ona bere vážně učení, že je jediný Bůh, že je jediný Kristus a tedy jediné jednotné lidstvo. Jen ona zachovává posvátnou úctu k zjevenému slovu Božímu, jen ona nás vede k pravému, nadpřirozenému životu.

Kdo toto nedovede ocenit, je křtina, a ne katolik, na něhož lze spoléhat. Kdo to však ocenit dovede, kdo dovede rozlišovat pravdu od frází, ten Církev neopouští proto, že se nedohodl s farářem o nějak zádusních polí, ani proto, že papež požehnal někdy Španělsku, ve kterém vládně Franco, ani proto, že v novinách, které dnes jsou a zítra si na ně nikdo ani nevzpomene, se vede právě kampaň proti Vatikanu. (Tato kampaň ostatně teď ustala — každý hlas je patrně dobrý a některý by tím mohl přijít nazmar — ale může zítra začít znovu.)

Katolická církev není stranou, které by stálo naverbovat před volbami veliké davy. Můj Bože, však bychom to dovedli. Nikdo přece tak nedovede lid vést, jako ona, vždyť i tomu se leckterý moderní demagog u ní učil a napodobil to, ovšem zase jen v prázdných vnějškovostech, bez ducha a pravého života, který jen ona má.

Nám jde o to, přesvědčit lidi, vychovat lidi, přivést je ke Kristu. A to jde jenom pravdou a láskou. Letáky o opětném souzení Říma nás nemohou rozčilovat, mohou nás jen ještě více pobídnout k vytrvání v pravé církvi, protože z nich vidíme, k jakým koncům, k jakému »náboženství« dospěje ten, kdo ji opustí.

tírá, ale to je proti ideologii nepodstatné, pouhý prach v očích.

Chápeme, že ti, kteří prosákli taktickými názory komunismu, musí být v úzkosti nad vyvojením věci. Chápeme, že nemohou vidět situaci našim hlediskem, neboť je neznají (jen »svůj« obraz o nás). Ale právě proto ještě více radíme: *uvuste od toho, co nás rozděluje a pěstujte i vy, co nás spojuje.* Zanechte v »Práci« a »Lidové kultuře« služby schismatickým kruhům, románecké inkvizici a jiných ironických článků. Ale naopak lepší, protireakcionářský výsledek bude, když budete nám katolíkům připomínat naše sociální zásady a k nim s námi kráčet. Nevyplyvají z hegeovského idealismu, ale z katolického realismu a (o něco platí) z dějiny víme, že materialismus nepatří k přirozenosti lidí a proto se nikdy trvale neudržel, nestavíme tedy boj náš jenom na této »jedné noze«. Po jedné lze jen chvíli skákat a nebo stát, ale nedá se dějinami chodit. Nesledujte osud SČM!

Jaroslav Skalík.

Luigi Sturzo předvídal do všech detailů nebezpečí fašismu, varoval Itálii a italský lid a snažil se pracovat proti Mussolinimu jak jen to bylo možno. Když byl pronásledován, a když bylo učiněno několik pokusů o jeho zavraždění, Luigi Sturzo se dobrovolně vzdal svého místa jako sekretář strany lidové, aby usnadnil možnost existence pro stranu vůbec. Roku 1924 odejel do Anglie, a odtud v r. 1940 do New Yorku. Po celou dobu války, ale již před válkou byl Luigi Sturzo ve stálém styku s italskými katolíky, patřil vždy k nejlépe informovaným lidem o situaci v Itálii.

Italská strana lidová, která po válce změnila své jméno na jméno Křesťanská demokratická strana italská — je dnes velká naděje demokratické Itálie. Luigi Sturzo dvá se na celý vývoj své strany a na vývoj všech podobných křesťanských stran v Evropě s velkou důvěrou a velkou nadějí. S obzvláštním přátelstvím pohlídl Luigi Sturzo k Československé straně lidové, a rád vypravuje o svém setkání s Monsignorem Stráčkem na sjezdu stran křesťansko-demokratických v Anglii. Jako téměř všichni vůdci stran křesťanských v Evropě, i Luigi Sturzo zastává názor, že dnes je nutno postavit strany tyto na basi co nejširší, aby se umožnila spolupráce s nekatolíky, pokud jsou smýšlení demokratického. Strany křesťansko-demokratické mají být strany pokrokové, které na jedné straně usilují o radikální reformy sociální, současně však hájí svobodu jednotlivcovu na základech křesťanských a jsou tím proti jakémukoliv totalismu.

Pohlížeje ze své brooklynské samoty na zmatek všeho světa, Luigi Sturzo dnes více než kdy jindy věří ve správnost všech svých bývalých bojů a ve vítězí křesťanských principů. I když mu dosud choroba znemožnila připravený odjezd do Itálie, je Luigi Sturzo ve stálém styku se stranou křesťansko-demokratickou v Itálii a je

Ještě „kazatelnicový paragraf“

K našemu článku v posledním čísle o tom, že zemský národní výbor připomíná kněžstvu v předvolební době ustanovení »kazatelnicového paragrafu«, píše nám čtenář:

Když zemský národní výbor uznal za vhodné buditi v obyvatelstvu země české povědomí právního řádu, pak mohl upozorniti pomocnice v domácnosti na to, že podle platného trestního zákona může být potrestána osoba služebná, která klade do ústi pece dříví k sušení, aby je měla po ruce, že podle platného trestního zákona je trestný ten, kdo chodí s hořící pochodní po dřevěném mostě, mohl též připomenouti, že kočí nebo pacholek, který zapřažené voly nebo koně nezapřažené venku bez dohledu nechá státi je podle platného trestního zákona vinen přestupkem, mohl též upozorniti včelaře na platné přepisy o ochraně občanstva před včelami, obsažené v patentu Marie Teresie z r. 1775, zkrátka mohl upozornovati na mnoho a mnoho, poněvadž podobných předpisů, jako je »kazatelnicový paragraf« je velké množství a všechno ještě platí. Ovšem něco jiného je platnost a něco jiného je to, čemu říkají právníci obsolentnost, nebo co lépe lze vyjádřiti laicky, že je to zastaralá právní věteš. Dnes, kdy školní osnovy ukládají politické vzdělání žactva od nejnižších tříd, kdy ukládají učitelům, aby žákům vykládali dialektický materialismus, nenajde se jistě žádný soudce v demokratickém státě, — alespoň tomu věříme — který by odsoudil kněze, jenž svým věřícím vyložil stanovisko viry k současným systémům politického myšlení. A ještě něco: Myslíme, že když už zemský národní výbor se dal na činnost misionáře právního řádu, že by spíše mohl upozornovati na předpisy, které jsou skutečně aktuální a hodné pozornosti, jako na př. dekret o přísném trestání drancování, s nímž se některé národní správcové a členové národních výborů v pohraničí musí seznámiti teprve z obžalovacího spisu, který jim je ve vazbě doručěn.

Křesťanský pozdrav

J. E. nejdůst. biskup královéhradecký Dr. Mořic Pícha nás požádal, abychom upozornili na ustanovení, které vydal v ordinariátním listě své diecése o křesťanském pozdravu.

1. Na všech školách bude vyučováno jednotnému pozdravu »Pochválen buď Ježíš Kristus. Na věky.« Žactvo ho bude užívat v hodinách vyučování náboženství, jim pozdravovat učitele náboženství a kněze i mimo školu, a v kostele. Učitelé náboženství budou dbáti, aby pozdrav byl vyslovován s náležitou úctou.

2. Budíž dále školní mládež naváděna, aby takto pozdravovala rodiče odcházející do školy a vracející se ze školy v rodinách prakticky katolických.

3. Tohoto jednotného pozdravu budíž dále užíváno ve všech výchovných ústavech katolických.

4. V laických náboženských sdruženích.

5. Kde byl jiný pozdrav zaveden, budíž opatrně a po náležitém poučení nahrazován předepsaným pozdravem církevním.

6. K tomuto pozdravu budíž navádění i dospělí praktičtí katolíci a v kostele poučování o jeho významu a milostech.

7. Budíž častěji, než dosud se dalo, modleny v kostele litanie k nejsvětějšímu Jménu Ježíš a Srdci Páně.

Konečně poznamenávám, že na pozdrav »Pochválen buď Ježíš Kristus. Na věky« je nyní uděleno 300 dní odpustků a plnomocné odpustky jednou za měsíc, kdo obvykle ho užívá. (Preces et Pia opera n. 647.)

V Hradci Králové, na svátek sv. Jana Kaptis-trána, dne 28. března 1948.

† Mořic biskup.
Poznámka. K mému stanovisku došly mne souhlasné projevy od nejdůstojnějších Ordinariátů v Olomouci, v Brně, v Litoměřicích a v Českých Budějovicích a od mnoha kněží.

považován za jejího duchovního vůdce. Není pochyb o tom, že v příštích letech bude význam učení Luigi Sturza růsti a že jeho sociologická díla, dosud málo známá, kromě Spojených států a Anglie, ovlivní i příští generace. Neboť politický boj proti italskému fašismu, byl jenom částí životního díla Luigi Sturziho, jehož hlavní smysl a význam leží v pozitivní práci pro uskutečnění sociálního učení Círky a promítání nauky křesťanské do veřejného života.

DRAF

Draf — to je novinářská zkratka jména dra Alfreda Fuchse, neznámějšího českého konvertity, náboženského filosofa, katolického horlivce, muže s nezáračnějším paměťí a s nejlepšími, suchým a opravdu neodolatelým humorem. Před několika dny vzpomněli bratři benediktini jeho života i mučednické smrti v Dachau. Fuchsovo dílo zhodnotí a zařadí theologové, filosofové i literáři a obávají se, aby v samé učnosti a dogmatech nepřišly nazmar plody jeho vtípu. Jako na příklad: Ve Společenském klubu seděl dva úřední potentáti s drem Fuchsem a přel se o to, kdo z nich je nejpoulnější. První potentát dal k lepšímu, že v Londýně na frekventované ulici dal král všech Britů zastavit šestisepřeží, jen aby mu mohl stisknout pravicí. »To nic není,« namítal druhý pán, »při sokolském sletu kroužilo nad tribunou, kde sedělo deset tisíc lidí, letadlo. Pilot pak na letišti nadšeně hlásil, že s pocitem radosti poznal třídrem v tisícíhlavém množství právě mne.« »Tak tak,« pokynul hlavou Draf. »To já stál jednou s Jeho Svatostí papežem Piem XI. ve Vatikaně a na jednou slyším, jak nějaký kolemdoucí povídá svému příteli: »Prosím vás, kdo je ten velebníček, jenž stojí s dr. Alfredem Fuchsem?« Pánové kapitulovali a rozdílem několika tříd zví-tězil Draf. (Svob. slovo) mt.

Pane, dej nám Pastýře! Od deseti k pěti

P. Jan Ev. Urban, O. Fr. M.

Jubileum Brynychovo, na něž jsme vzpomněli v minulém čísle, minulo jinak, jak se zdá, úplně nepovšimnuto. V té neuvěřitelnosti se jeví, podle našeho mínění, značný nevděk českých katolíků. Nemáme přece takový nadbytek vynikajících osobností, abychom nepotřebovali pohledu na vznešené vzory, veselé z našich řad. Je jasné, že všechno v Brynychovi netřeba napodobit. Ale totéž je třeba říci i o jiných, ještě větších postavách. Methody se mohou měnit, duch však ožívuje. A duch Brynychův je ryzi katolický duch, v mnohém tak moderní, na př. v jeho obnově liturgické, ve které ani dnes nejsme mnohdy tak daleko, kde on byl před 50 lety. Ne, ne, nebudme nevděční!

Pozn. red.

Výrazné osobnosti, když odcházejí z tohoto života, stávají se pro budoucnost typy a ideály. Může se zapomenout na pouze lidské jednotliviny jejich života, jako se v světle zapomíná, z čeho je živeno. A vynechali se historie jednak nevěcnému idealismu, jednak nedbání všedního života takových osobností, pokud i v něm jest určitá velikost nebo výraznost, nemůže ji mít nikdo za zlé, že hledí hlavně na typičnost takové osobnosti. Jestliže by se vytýkalo pozorovateli, že vkládá do osobnosti vlastní potřeby a touhy, není třeba dbát takových výtek, jestliže své touhy opravdu nalézá splněny v ní a sbírá je i s určitým úmyslem. Neboť fidičím motivem musí být pravda a skutečnost, a když jsou splněny, není chybou vybrati si v historii to, co člověk právě potřebuje. A myslím, že není většího muže ani ženy dnešních dnů, kteří by s rostoucí dychtivostí neočekávali budoucí pastýře-biskupy v naší vlasti a kteří by k nim neupírali určité své tužby. A dokud jich ještě není, jest jediné možno tyto tužby vyslovit.

Stě výročí narození královhradeckého biskupa Eduarda Jana Brynychy jest příležitostí, aby tyto tužby se projeví. Vždyť tento biskup jest vpravdě zjevem v dějinách českých biskupů výjimečným, výrazným. Není nám tajemstvím, že smutkem Církve katolické v nedávné minulosti a příčinou jejího obranného stavu v českém národě byli právě biskupové, kteří po dlouhou dobu byli ustanovováni pod rozhodujícím vlivem světské vlády, příliš často německé národnosti, dosti často šlechtického původu a tedy z toho všeho značně vzdáleni od skutečného života lidu a národa. Snad není nutno zdůrazňovat, že samozřejmě jest biskup především nástupcem apoštolů, nesoucím jednak svěcení, jednak světovou nauku evangelia, a tedy že národnost nerozhoduje. Ale nikdo nebudě tvrdit, že jest úplně jedno, je-li v Čechách biskupem Čiňan, v Německu Čech, ve Francii Němec a v Itálii Maďar. Víme, že jde o otázku nikoliv zásadní, nýbrž praktickou, ale právě také nesmírně účinnou. Tedy to jen jako obranu proti domněnce, jako bychom chtěli národnost zdůrazňovati jako řídicí moment ve vedení Církve.

Avšak právě tím, že biskup Eduard Jan Brynych došel biskupského stolce z jiného než obvyklého prostředí, že byl z lidu, to mu právě dodalo oné účinnosti, jejíž stopy po sobě zanechává. Nejde o to, abychom historicko-kriticky opakovali data a fakta jeho života. Jde spíše o celkový pohled, jde spíše o celkový dojem a ducha, které vanou a září z jeho celé osobnosti a života. Trebas nelze ani konkrétně poukázat na určitou událost, přece ukazuje jeho osobnost nepopíratelně vlastnosti, po nichž toužíme u každého biskupa: otcovská, lidová a apoštolská povaha jeho osobnosti.

Všichni mohutně toužíme, aby náš biskup byl životně, úzce spojen se svým stádem. Aby nestál vysoko, odloučen, mimo ně. Neboť jinak necítí celou skutečnost života, nezná a necítí skutečně potřeby všedního dne a při nejlepším vůli řídit se předpoklady, které nejsou. Otec jest hlavou rodiny, ale hlava jest spjata s tělem.

Otcovská povaha neznamená slabost, nýbrž naopak pevnost a řízení, ale spjaté se skutečností, milující stádo jako hlava miluje své tělo a cítí s ním. Lidovost neznamená popularitu ani nízkost, ale jest opakem mocenského smýšlení a dojmů. Neznamená neúčinnost, nýbrž naopak, velkou, hlubokou účinnost, prohlédající dno problému a na jej povrch, takové vzdělání, které se umí podávat pochopitelně i lidu, což jest těžší a žádá větší hloubku znalostí než odborná mluva.

Lidovost u biskupa, jak po ní věřící člověk touží, jest touha po sv. Augustinu, o jehož účinnosti není jisté pochyby a který přece seděl celé dny ve své basilice a hodiny a hodiny lidově přednášel nejtežší pravdy lidu, proudícímu stále kolem jeho stolce.

Apoštolská povaha u biskupa jest touha, aby byl naplněn životní víry, životní a mocí evangelia a nikoliv jen mocí byrokratického práva a suchých předpisů. Aby byl duch více nežli litera. Aby hořel oheň víry a lásky. Apoštolská povaha jest touha, aby biskup v celé šíři a hloubce a plnosti vystihoval veškeré kritické momenty dnešní doby a jasným okem viděl, oč dnes jde. Znamená skálopevnou statečnost v zásadách Krista a Církve, neuhýbající bouřím ani svodům. — Snad jsme se ve své touze rozběhli příliš do úvah a opustili jsme postavu biskupa Brynychy. Ale snad ne příliš. Neboť, jak jsme pravili, celkový pohled na jeho osobnost, život, způsob řeči, na jeho spisy, působí tímto dojmem, že nebyl vzdáleným knížetem svého lidu, ale spolezičím, spolupřítelcem a spolubojujícím otcem. Ze nebyl nedotknutelný pro rány, ale že je spíše sám zachycoval. Že miloval své kněžstvo jako to píse, co by slavností charakteristiku, životopisec o svatém Karlu Boromejském. Že byl lidový, neboť byl z lidu, a svou povahou mu zůstal blízkým a zůstal v něm. Že byl apoštolský, o tom svědčí jeho populární spisy, jeho »Oltář«. A těmito tužbami uctíváme dosti jeho jasnou památku a jsouce přesvědčení, že je v nebesích u svého Pána, prosíme ho, aby se s ostatními našimi svatými patrony přimlouval, aby naše vlast byla hodna dostati a dostávat biskupy, kteří by nejdokonaleji proměňovali náš lid a národ ve všech stránkách i jednotlivých v dokonale křesťany.

Bylo oznámeno, že sv. Stolice jmenovala Msgr Saveria Rittera internunciem v Praze. Tentýž Msgr Ritter byl před tím u nás nuntiem. Protože dnes však nechce naše vláda uznati zástupce sv. Stolice za státesinu diplomatického sboru, budeme mít místo nuncia jen internuncia, to jest místo velvyslance jen vylance. Nuncius je doyenem diplomatického sboru ve všech státech, protože je zástupcem nejstaršího suveréna kulturního světa. Toto čestné prvenství je mu zaručeno mezinárodními úmluvami. Odepřeli-li jsme mu nyní tuto hodnost, je to nový důkaz naší netradičnosti, naší snahy předelávat stále smysl dějin a dělat si jej jednou tak a po druhé opak, dnes na př. podle našich násilných teorií o historickém materialismu.

Je to nevděk vůči sv. Stolici i ze stanoviska čistě československého. V době, kdy jini k nám posílali jen vylance, posílal k nám Vatikán nuncia, velvyslance, stejně jako ke všem velmocem. V době mnichovské krise byl to jedině papež Pius XI., jenž odsoudil nepravdivost oněch neblahých rozhodnutí. Přátel máme málo, jsme rádi, když nám někdo sympatie projeví, jsme rádi, když na př. vy-

Maminkám

Než se poupě rozvíje...

Vaše děťátko je roztomilé. Chcete, aby bylo zdravé, hezké a jednou v životě hodně šťastné, proto mu věnujete tolik péče. Po celé dny a noci se staráte o jeho potřeby. A přece — nezapomínáte na něco důležitějšího? Na to hlavní a nejpotřebnější pro jeho šťastnou budoucnost? Jako nerozvíjeté poupě čeká duše dítěte na vlnu láskyplné výchovy, jež by jí dala rozkvět a dozrát v silný, krásný charakter.

A tak nejen tělo, ale i dětská duše byla svěřena vaší mateřské péči. Jste za ni odpovědní Bohu i národu. To zavazuje každou matku důsledně a cílevědomě dítě vychovávat, neponechávat duševní růst dítěte náhodě a pouhému vlivu prostředí.

Kdy s výchovou dětské duše začít? Jakmile se dítě začne vyjadřovat ve větných celcích, je u něho dostatečná vnímavost a soudnost, aby se mohlo začít se systematickou výchovou jeho charakteru. Zpravidla je tomu tak již ve věku dvou let. Na dvouletém dětku pozorujeme již zřetelně se rýsuující náznaky jeho vrozených povahových vlastností. Ano a Ne, které takový capart dovede vyslovovat velmi kategoricky, nás přesvědčuje o dosti vyvinuté vůli rozhodovat se pro to či ono. A výchova charakteru spočívá právě na principu, zaměřit vůli jedince k tomu, aby pro vše dobré říkal Ano, a pro zlé měl jasně Ne.

Jako ve výchově vůbec, tak i zde při výchově těch nejmenších je velmi důležitý prvek náboženský.

Jen prostě dítěti přikazovat: To smíš nebo nesmíš, určité se potká s velkými nesázami tam, kde rodina používá jen laické výchovy. Dítě v tomto věku nemá smyslu pro rodičovskou autoritu. Pouhé zákazy a příkazy se snaží změnit křikem a pláčem. Obvykle se mu to povede. Jindy si rodiče vypomáhají tím, že dítě plácnu ano nebo mu naslibují něco, co pak zpravidla nesplní. Tělesný trest musíme považovat za nejnižší a nejoslednější výchovný prostředek. Může mít účinek ihned, ale jako každá negace nepřináší nic k stavbě charakteru. Zastrahuje, ale neposlouhá. O tělesných trestech si více povíme jindy.

Zapojme do výchovy nejmenších motivy náboženské a situace se hned mění. Dobře tu sloví pud napodobovací, který je u dítěte silnější nežli u dospělých. Vyprávěním o Ježíškovi dostane se dítěti vzoru, který rádo napodobí, je-li k tomu správně vedeno.

Nedělejme si starosti, jak do toho. K této náboženské výchově nepotřebujeme theologická studia, ale zato trochu vyprávěčské dovednosti a hodně trpělivé lásky k dítěti. Nemyslíme, že by dvouleté dítě bylo schopno rozumět, začnete-li jeho náboženskou výchovu povídáním, že v nebi je Pánbík a pod. Slova nebo a Bůh jsou pro takové dítě jen slova, prázdňný zvuk, protože pro abstraktní pojmy nemá naprosto žádného smyslu. Navíc tu riskujeme, že tento prázdňný pojem Pánbíkova s ním poroste až do dospělosti a nebude-li později sám rozšiřovat své náboženské vědomosti, zavede to k omylu, tak častému v dnešní době: považovat nábožensství za formu bez hlubšího obsahu.

Dítě dobře chápe a rozumí tomu, co je mu blízké věkem, velikostí a prostředím. Z náboženských pojmů jsou mu nejbližší Ježíšek a andělíček. Proto, když se děti modlí, modlí se nejraději k Ježíškovi a k andělu Stráží. Ježíška si představují jako chlapečka ze svého prostředí (nezapomeňte pověst jeho obráček nad dětskou postýlkou) a když o Ježíškovi řeknete, že všechno vidí a všechno slyší, tak se tomu dítě nikterak nediví, vždyť teprve objevuje svět a všechno kolem, co pro nás je už dávno všední, pro dětskou dušičku je hotový zázrak. Proto o ježen-

hrajeme aspoň mistrovství v košíkové, ale jak nás chytne naše husitské furianství, děláme jednu hloupost za druhou.

Toto upření práv zástupci sv. Stolice je novou urážkou katolického citění tolika československých občanů, je to nové popření ducha a jeho prvenství ve prospěch hrubé, čistě pozemské síly, jejíž brutálnost zároveň však i vratkost a nespolehlivost jsme tolikrát poznali v minulých letech, je to zapření kulturních základů společenství národů, oněch základů, kterých jsme se všichni, i s vůdci sovětského Ruska, tolik dovolávali ve dnech, kdy nacistická bestie chtěla všechno pohltit svou nenasytnou tlamou. Bestie byla poražena, blesky Nejvyššího ji smetly, my však se vracíme ke své hloupé soběstačnosti a všelijakým zlatým telatům, jako Židé na poušti, dnes říkáme: To jsou bohové, kteří tě vedli z Egypta.

I z tohoto případu je vidět, jak velice jsou katolíci při nastávajících volbách povinni uplatnit svůj vliv, aby jej pak uplatnili i ve státní politice a vnesli do ní více slušnosti a úcty k duchovním základům evropské kultury.

M. Holková

div méně nebo více dětskou soudnost nijak nezapokojuje. Ježíškova vševedoucnost je dětské vnímavosti v tomto věku faktem tak prostým jako že květina voní. Je zde schopnost absolutní víry (proto řekl Kristus, že máme být jako děti, chceme-li vejít do jeho království), intenzita této víry pak závisí na umění vychovatelů — co nejvíce si získat lásku dětského srdce. Totiž čím dítě na dospělém více lpí, tím je přístupnější jeho výchovným slovům. Proto jsem se zmínila na začátku o trpělivé lásce. A proto také nedoporučuji tělesné tresty, neboť je může udílet také láska, ale určitě ne trpělivá. Trpělivá láska jistě vymyslí vhodnější kárny prostředek, který by nezvyklá děti vymáhal právo násilím (v tomto případě je vymáhána poslušnost bitím, později se snaží takto vychovávaní jedinci vymáhat své právo také násilím a domnívají se, že jednají správně, jak jsme toho byli svědky v době okupace). Samozřejmě citový vztah se tělesnými tresty neutuží.

Ukazuje dětem obrázky s Ježíškem. Vyprávíme hoďně o událostech v Betlémě, o útěku do Egypta a vše, co o dětství Ježíškově víme. I při vyprávění pohádek se u nejmenších dětí setkáváme s úkazem, že si přejí slyšet do nekonečna stále tutéž pohádku, aniž by jim zvedněla. To proto, že pro ně je vše tak úžasné nové, že se toho nemohou nasytit. A tu jsme ve výhodě, že na velmi dlouho vystačíme dítěti vyprávět o Ježíškovi, aniž bychom vyčerpali téma. Pak ovšem po celý den při každé vhodné příležitosti jmeně motivujeme své příkazy a vedení dítěte předcházejícím vyprávěním. Na př. dítě nechce do postýlky. »Teď si budem hrát na Betlém. Tvoje postýlka jsou jesličky, dáme do ní spinkat Ježíška, ano? (Položíme tam malý obráček.) A ty si hajněš k němu, vid? Ovečka, kterou pastýři přinesli, také spinkala u Ježíška. Tak a teď ovečka zavře oči, Ježíšek také. A já vám místo andělíků pěkně zazpívám.« Dítě usne jistě bez pláče. A jindy připomenem: »Ježíšek to vidí!« »Ježíšek nikdy nezlobil.« Ale nezapomeneme také často pochválit: »To má andělíček Strážný radost, že jsi byla hodná!« a pod.

To, čemu u dítěte říkáme velká fantasie, je vlastně schopnost čisté duše, vidět prapodstatu věcí, která se u dospělých jen ve vzácných okamžicích zjevuje světcům a básníkům. A proto Ježíškův obráček viděný očima dětské duše není obráček, nýbrž Ježíšek. Mluví bezprostředně k dětskému srdci a dítě může mluvit s ním jako s jinými věcmi: hračkami, květinami nebo zvířaty. A právě tato vlastnost je nám nápomocná při náboženské výchově dítěte v době předškolsní tak, že nám stačí jen si ji uvědomit a účelně jí podporovat. Není třeba říkat dítěti, že Ježíšek je v nebi (svou všudypřítomnost je přece také zde), ale je nutno již nyní upozorňovat dítě na Eucharistii. Ovšem dětsky přístupným způsobem. Na př.: »Ježíšek také bydlí v kostele. Má tam na oltáři domeček se zlatými dvířky. Tomu domečku říkáme svatostánek. A v tom domečku místo jesliček je zlatá postýlka. Ale není to postýlka jako tvá. Ježíškova postýlka je postavena jako zlatý kulatý rámeček. Říká se tomu monstrance. A v té postýlce místo peřinky má bílý koláček, takový posvěcený chlebiček, kterému říkáme svatá hostie. A v té bílé peřince se Ježíšek celý schoval, lidé ho nevidí, ale on dobře vidí, kdo ho přišel navštívit do kostela a má z toho radost.« Takto připravené dítě se bude na návštěvu kostela těšit a první dojem, že hlavní místo v kostele je svatostánek, zůstane mu všípen na celý život. O sv. Terezi Ježíškově se vypráví, že v dětství nikdy neřikala: »Byli jsme v kostele.« Vždy radostně hlásila: »Byli jsme navštívit Pána Ježíše.« (Dokončení příště.)

feholní sestry, o pedagogické a duchovní vedení profesoři a řeholníci.

Příhlásky nutno podati nepozději do konce května na studentský odbor Zemského ústředí Svazů Charit v Brně, Orli 20 (telefon 19267), který poskytne všechny další informace.

Exerciáce ve St. Boleslavi. Květen: 28. V.—1. VI. pro ženy a dívky — Červen: 21.—25. pro muže a jinochy.

V Černošicích nad Labem se konají duchovní cvičení pro jinochy od 7. června večer do 10. června večer. Poplatek dobrovolný. Potraviny nebo potravinové listky nutno vzít s sebou! Příhlásky přijímá nejdříve do 8. června 1946. Exerciáční kancelář v Hradci Králové, J.říkova 203.

Nový duch školy

Ministerstvo školství a osvěty vydalo 30. 3. 1945, č. 10.584 Přechodné učební osnovy pro školu obecně, měšťanskou a střední. V úvodě se praví: »Tyto osnovy jsou pracovány v duchu vládního programu, který vyžaduje důsledně demokratisa škol, aby byl veškeré mládeži umožněn přístup k vyššímu vzdělání a aby byl zlidověn systém výchovy a povaha kultury.«

S těmito zásadami souhlasí jistě každý p krokový člověk. Jak je splňují nové učební osnovy? Vezměme jako zkušební kámen výše gymnasia, kde se tyto zásady ukáží jasně nejjasněji.

Vidíme tu některé nové předměty: ruční, politická výchova; v rozdílových předmětech i výtvarná výchova, nepovinná výchova hudební latina, která začíná ve škole druhého stupně v typu A (gymnasium) již ve druhé tř. 4 hod. týdně, má na třetím stupni téhož typu v 5. a 6. tř. 5 hodin, v 7. a 8. třídě 4 hodiny týdně. Ke co přišla řečtina dokonce s 5 hodinami v celém tř. tím stupni typu A. To jsou kladné přínosy. Jaz zápor počítujeme, že na tomto stupni vůbec nezmínka o náboženství. Snad proto, že jako p nepovinný předmět »platí dřívější osnovy.«

Nyní zřevujeme o s n o v y některých předmětů. Z věd, které bezpečně dosáhly světové úrovně, je jistě česká věda historická. Kolí práce, bojů, kritik a objevů, představuje česká otázka o smyslu našich dějin. Nuže, po tom všem v podrobných osnovách pro dějepis není at stopy. Za to je tu stopa nového importu — historického materialismu. Kdyby tento směr je prohloubil, obohatil, zdůraznil dosud zanedban dějiny sociální, byl by to jistě přínos. A historický materialismus našel všeobecně platný klíč, nehlubší smysl dějin v tom, že materiální život společnosti je prvotní, duchovní život druhotný. Z materiálních pak podmínek hlavních činitele »spatřuje historický materialismus v zplně sobu dobývání prostředků k životu, nezbytných pro existenci lidí, v způsobu výroby materiálních statků — potraviny, oděvu, obuvi, bydliště paliv; výrobních nástrojů.« Zavrhovali jsme jako v dítěti při periodisaci našich dějin umění, zje nepoměrně složitější než výroba materiálních statků; že by toto nové kritérium bylo lepší?

Jak vypadají české dějiny v tomto novém pojetí? Ze 40. temat pro 5.—8. tř. uvádí vlastně dějiny heslo č. 7: »Nástup Slovanů (za rozklad starověké soustavy hospodářské, sociální, politické a duchovní v době stěhování národů)«. Teď první znak je změna hospodářská. Osnov mluví jen o rozkladu; o tom skutečně novém, o »vzniklo a co je vlastním dělitelkem starověké středověku, o novém duchovním společenství, o mlčí; patrně proto, že se to nehodí do předem stanovené teorie dějin.

Jaký zmatek v pojmu a typování kultur osnovy zavádějí, vidno z těchto hesel: »11. Feudální zřízení české společnosti; románská kultura.« — »13. Hospodářská a sociální přerod české společnosti v 13. stol. (vzestup církevního, panského velkostatku v době rytířské kultury, dělná práce a peněžní hospodářství a vznik mäs za německé kolonizace, polosvobodné selství)«. — »15. Stavovské rozvrstvení české společnosti v 14. stol. (stav panský, rytířstvo, měšťanstvo, hierarchie); gotická kultura.« Jak cenné by mohly být některé náměty jako doplněk dějepisného obrazu doby: takto jsou však jen násiln způsobena »feudální zřízení« — »velkostatky — »stavovské rozvrstvení« v jakási stadia — nadto jako určující prvek pro kulturu románskou, »rytířskou« (?), gotickou. Ostatně i v duchu marxistickém je tu nedostatek; na př. cechy, je jejich význam oceňují právě marxisté, nejsou ani jmenovány.

Česká reformace je zase jen dialekticky zhodnocena jako »průlom do církevního universalismu západního světa« (č. 17), ač »průlom« prot západu ji tehdy neurčoval a ač sama chtěla právě tento universalismus, jenže vyšší a čistší.

Doba barokní, prohlášena nedávno za fašistickou, dostala v osnovách tuto chmurnou podobu. »24. Český národ v době pobělohorských úpadku (panská výroba agrární, merkantilismus vykořisťování našich zemí vídeňským centralismem za války s Turky a s francouzským imperialismem; germanisace a protireformace v době barokní kultury a despotického absolutismu umrtvují český národ)«. Zase nové poznatky zcela jisté, ale v jakém slavném rouše a v jak funkci! »Agrární výroba« je rozlišujícím znakem doby barokní? Barokní kultura nemá vlastně místo a jediné, co lze o ní říci, je, že germanisace a protireformace umrtvovaly český národ.

Nový rozmach nezačíná zase ničím jiným než »hospodářským a sociálním vzestupem lidových vrstev českých v době josefinského osvícenství« (č. 26.). Potom následuje obrození národní z metternichovské reakce, jehož základem je zas »hospodářský vzestup selských vrstev a síler měšťanstva atd.« Pak mnoho podobného, až k č. 35: »Druhá světová válka (světová hospodářská krise a imperialismus kapitalistického světa při činnosti krise světové organizace politické, kapitalistické reakce fašismu a nacismu a její úto na bezpečnost světa.« To už nejsou ani osnovy to se zdá snůška žurnalistických fráží. Jak možná tak banálně charakterisovat nejosudnější chvíli našich dějin?

Jak vidno, nové osnovy dějepisu vůbec nezhodnocují naše ryze české dějinné bádání, nýbrž natahují naše dějiny na mechanický přejat Prokurstovo lože historického materialismu. Čir to s prostoduchostí, která by jistě zarazila i skutečného historického materialistu, neboť tu vůbec chybí zdůraznění idejí, »nesmírný organizující mobilisující a přetvářející význam nových idejí nových teorií, nových politických názorů, nových politických institucí« (Stalin).

Jsou tedy tyto přechodné osnovy dějepisu podstatným krokem zpět, nikoliv vpřed.

Josef Zvěřina.

(Pokračování)

V Montreux ve Švýcarsku zemřel dne 2. dubna P. Bedřich Muckermann S. J. Je znám jako průkopník v novém, hlubším, moderním katolickém chápání světových literatur. Projevil — snad jako žádný jiný Němec a jako žádný jiný západní věvec — neomezené uznání pro vrcholná díla slovanských literatur. Nebál se na př. srovnávat Mickiewiczova Pana Tadeáše s Homérem a dává mu přednost, nebál se prohlásit Dostojevského za největšího básníka 19. století. Je rovněž znám svým nesmlouvavým odporem k nacistickému režimu. Dávno před válkou musil prchnouti před Gestapem, zdržoval se v Rakousku, v Itálii, v Holandsku, vůbec musil přebíhat vždy dále a dále před stále se roztahující nacistickou hydrou. Zúčastnil se také několikrát akademických týdnů v Praze, r. 1937 byl přijat prezidentem Benešem v soukromé audienci. Tehdy byla naše republika již jediným ostrovem demokracie, kterou on jako křesťan a jako pravý umělec tolik miloval. — Vzpomínám na jednu takovou epizodu, tehdy z r. 1937. Bylo to začátkem října, byl krásný, slunečný podzim. Vypravoval nám jednoho dne: »Včera v podvečer jsem se díval s nábreží na vaše Hradčany. Slunce právě zapadlo a klid večera se pomalu rozkládal na toto panoráma, jediné na světě. Bylo mi tak dobře, a vůbec je mi tak dobře tady u vás. Dá se tu přece jenom jinak dýchat. Děkujte Bohu za svou demokracii!«

Catholic Herald a my

V souvislosti se záležitostí profesora Kolakoviče referoval anglický Catholic Herald o náboženských poměrech u nás a na Slovensku způsobem, kterým jsme nikterak nebyli nadšeni. Čeští jesuitští bohoslovci, kteří studují v Anglii, citili také nesprávnost takového referování a poslali proto redakci časopisu tuto opravu:

»Heythrop, 8. dubna 1946.

Čtený pane! Dovoluji si Vám sdělit mínění několika českých bohoslovců a kněží Tovaryšstva Ježíšova vzhledem k nedávným článkům o Československu, uveřejněným v Catholic Herald dne 29. III. a 5. IV. Jsme v Anglii od listopadu min. roku, jsme však dobře informováni o náboženských a politických událostech ve své vlasti. Čerpáme své informace z náboženského a politického tisku a kromě toho z přímých zpráv našich přátel. Zajímá nás samozřejmě, jak píše anglický katolický tisk o Československu. Očekávali jsme objektivní zprávy, ale bohužel ve shora zmíněných článcích jsme se setkali s mnohými údaji nesprávnými a přehnanými. Upozorňujeme pouze na to, že profesor Kolakovič není Jesuitou, že Dr. Bohdan Chudoba nebyl uvězněn a že zpráva o teroru, tiskové nesvobodě a tyranii v Československu nám byla úplně nová. Nevíme, kdo je anonymním dopisovatelem Vašeho časopisu, ale jsme přesvědčeni, že jeho útoky na presidenta Beneše a na československý stát jsou urážlivé a že plynou z neodůvodněných předurků. Divíme se, zda tímto způsobem je vhodné projevoval své sympatie českým a slovenským katolíkům.

Známe velmi dobře obtíže českých a zvláště slovenských katolíků a je samozřejmé, že je naším přáním, aby tyto obtíže byly brzy odstraněny co možná v nejdokonalejší míře. Avšak v zájmu pravdy a v zájmu katolíků samotných musíme odmítnout způsob, jakým se Catholic Herald pokouší jim pomáhat. Podle našeho mínění takový způsob jednání nemůže nikterak pomoci, nýbrž pouze ještě škodit katolické věci.

Váš oddaný

Josef Bilík S. J.

Heythrop College, Chipping Norton, Oxon.

Redaktor Catholic Herald odpověděl prý bohužel i na tento dopis tvrzením, že Kolakovič jesuitou je, že dr. Chudoba zavřen je, že on je dobře informován. Ovšem informace mu dodává kdoví kdo.

Úvaha předvolební

Vynalézavost předvolebních propagátorů je úžasná. Strany se předstihují množstvím a pestrostí a duchaplností svých volebních plakátů. A kdo ví jaká překvapení nám ještě nechystají na poslední týden. Včera večer jsem na př. šel po Jiráskově mostě a vidím, jak se tam několik lidí hmoždí s upevňováním velkých kruhovitých štítů s červenou čtyřkou na bílém poli. Na piliřích mostu, nad samou Vltavou mají všem volat do duše: Nezapomente! Volte čtyřku! Jiných vynalézavostí a jiných figlů si všiml i na př. na kandidátních listinách. Mnozí z pánů kandidátů si tam připsali zaměstnání a povolání, která už po desetiletí nevykonávají. Ministr je třeba horníkem a pod.

A člověk si vzpomene na sv. Pavla, na jeho závodnické přirovnání a jeho závěry o věnci porušitelném, za nímž běží jedni, a o věnci nevadnoucím, o němž máme usilovat my. — My ovšem nejsme stranou a chraň Báh, abychom chtěli stejnými triky získávat lidi pro Krista. A přece pravost naší víry by se také měla projevit činností, činností do úpadu, měla by také projevit neochabující vynalézavostí, jak se dostat k duši moderního člověka, jak ji pochopit, měla by se projevit ve stálém zvyšování vědecké úrovně veškerého našeho apoštolátu a umělecké krásy naší liturgie a všech našich veřejných náboženských projevů. Ale jak zřídka se setkáváme s takovým duchem! Kež bychom poznali, jak opojně krásné je udržit se ve službě Kristově, strávit se v ní s nenucenou samozřejmostí a s úsměvem, člověka jako svíce na oltáři. ak.

V den voleb bývalo u nás zakázáno prodávati lihové nápoje. Jistě proto, aby voliči vykonávali svoji volbu jedine pod dojmem klidného uvažování, beze všech umělých, člověka nedůstojných vzpruh a narkotik. Člověk ovšem může jednat nejen pod vlivem opojení alkoholem, nýbrž i jiných, často ještě zhubnějších vášní. V každém člověku někdy drímá krvelačná šelma. V novlích oznamují, že ve dnech 23. a 24. května bude vyneseno rozsudek nad K. H. Frankem. Myslím, že tento slavnostní závěr Boží spravedlnosti v dějinách národních by se měl konat s důstojnou vážností a klidem. Pán sám je soudcem a soudce lidský je jen tehdy hoden tohoto jména, považuje-li se za svědomitého vykonavatele zákonů věčných. Jsou dny, v nichž ho rečka předvolební jistě dostoupí svého vrcholu, vhodný k tomuto historickému aktu? Nebudou jim vášně již tak dost rozrážděné, rozdmýchány ještě nebezpečněji? Není to tedy mnohem horší než prodávati lihové nápoje? Nebylo by tedy v duchu pravé demokracie odložití rozsudek nad Frankem až po volbách? ak.

Volební provolání strany národně-socialistické žádá mimo jiné, aby nová ústava zachovala všech svobodu a jmenuje četné z nich, jen o svobodě náboženské se nezmiňuje slovem, ačkoli právě náboženská svoboda je v Československu otázka hodně aktuální. Proč tato uhybavost, když se v provolání zdůrazňuje správně »tím větší důležitost svobody, čím více moci se soustřeďuje v rukou moderního státu?« Či je snad i tato strana proti svobodě vyučování, pro opětné zavírání náboženských škol a pro omezování náboženství? Jak máme věřit všem těm krásným slovům, když v této nejdůležitější stránce svobody není provolání jasné? Škoda. M. G.

Programy kdysi a nyní uvažuje Svob. Slovo dne 4. května a libuje si, že ty tam jsou doby, kdy se komunisté rozněcovali heslem »náboženství je opium lidstva.« Ale o pár řádků níže se Svob. Slovo v tomto článku chlubí, že mezinárodnost národně-socialistické strany nevytvářeli italsí papežové. Kdyby to nebyla českomoravská předvolební fráze, byla by to novinka, neboť dosud bylo obecně známo, že instituce papežů není ani nikdy nebyla italská ani pouze česká, ani pouze atd., nýbrž jen a jen katolická, to jest pro všechny. K volbě papežů sjíždějí se kardinálové všech národností a ras. Co se nám to všichni bludaři světa navýčítali, naposled Hitler! Mezinárodnost Církve ovšem nikdy nebudou mezinárodnost třídní nebo rasové nenávisť, ani národní lhostejný kosmopolitismus a vždy bude zachraňovat národy z uzoučkého zápecnictví. Ale jenom jeho katolictví zachránilo náš národ ve chvíli, kdy pokrokové josefínství už už mu kladlo německé víko na rakev. Nesluší se zapomínati toho, nejméně pak těm, kdo tak zdůrazňují právě česťství. F. L.

Jeden postřeh ze známého procesu nám zaslal jeden posluchač: »Zajímavý byl výslech bývalého ministra Hrubého v pondělí, 6. května t. r. Z něho se dovídáme, že sám Moravec byl původcem nařízení o odstranění křížů z čelných stěn ve školách v Čechách. A vída, Moravec pryč, ale jeho »veleumodré« rozhodnutí platí dále.«

Myron Taylor se vrátil do Vatikánu. President Truman požádal Myrona Taylora, aby se vrátil do Vatikánu jako jeho osobní zástupce. Myron Taylor byl, jak známo, poslán za války do Vatikánu jako osobní zástupce Rooseveltův. Nyní prohlásil Truman: Myslím, že Myron

Taylor bude dále moci prokazovat na svém místě ve Vatikánské službě křesťanské civilizaci.

Fordhamova katolická univerzita v New Yorku, řízená Jesuity, udělila dne 11. května, v den 100. výročí svého založení, čestný doktorát práv prezidentu Trumanovi. Oslavenec při tom pronesl řeč, kde mimo jiné řekl: »Je na výchově, aby přivodila hlubší mezinárodní porozumění, jež je tak životně důležité pro světový mír. Inteligentní Američané vědí, že stát, kde mohou učitelé volně učit a mladí muži a ženy se volně vzdělávat, je pevnou baštou proti diktatuře. Dokud se občané američtí a občané ostatních světových států neaučí »věde o vztazích mezi lidmi«, o níž mluvil prezident Roosevelt, zůstane atomická puma strašnou zbraní, jež bude hrozit zničením nás všech. Proti této zbraní je však obrana snášlivostí. Až se těmto věcem naučíme, budeme moci dokázat, že Hirošima nebyla koncem civilizace, nýbrž začátkem nového, lepšího světa. Výchova musí být obrozena, má-li být uskutečněna tento nový a naléhavý úkol. Můžeme a musíme učiniti z doby atomické údobí míru, slávy Boží a blahobytu lidstva.

V Polsku to stále nebezpečně vře. Mikolajczykova selská strana, jistě velmi silná, protože při nedávných volebních transakcích získala přes 70% mandátů, byla rozpuštěna. A v Krakově byly 3. května, v den polského národního svátku, studentské bouře, při nichž bylo několik set zatčených. A na druhé straně nenasytná chťivost po nových územích, nenávisť proti Čechům, nyní i pro Klasko, ačkoli je to území, které nikdy nebylo polské. Polsko tolik zkusilo ve válečných letech a bohužel se, zdá se tak málo naučilo. Nad námi všemi by asi Kristus Pán plakal, jako nad Jeruzalémem: »Kež byste aspoň teď poznali, co je vám ke spasení. ak.

Nedávno jsem si všiml švýcarských poštovních známek. A víte, jak tam bylo jméno Švýcarska napsáno? Latinsky: Helvetia. Švýcarsko je totiž obýváno třemi nebo dokonce čtyřmi národy.

A tak bylo třeba hledat něco jednotičného a stala se tím zase stará latina. — Proto Církve katolická, jejímž velikým úkolem je sjednocovat lidi, zachovává stále ve své liturgii a ve své ústřední správě latinu. Být katolíkem je být jednotitelem a latina je toho symbolem a jedním prostředkem. ak.

Pařížský obrázek. Katolický deník La Croix přinesl v těchto dnech zprávu: Pět amerických desertérů střílí v Paříži do zástupu. Krvavá scéna, jejímž výsledkem byl jeden mrtvý a dva ranění, se udála v pátek ráno na nároží ulice Réaumurovy. Pět amerických vojáků, kteří unikli z mortiercvských kasáren, bylo stíháno americkou vojenskou policií a policií francouzskou. Na zmíněném nároží vytáhli uprchlíci revolvery a snažili se proklesat si cestu kordónem policistů. Jeden asi šedesátiletý chodec klesl k zemi, jsa smrtelně zraněn. Dva jiní byli velmi vážně zraněni. Stíhání, které bylo tímto způsobem na chvíli přerušeno, začlo však brzy znovu, načež se policii podařilo zmocnit se tří zločinců. Jeden z nich, americký černoch, měl být toho rána pověšen. — Kdo uhodne, proč tuto zprávu přinášíme my?

V minulém čísle jsme vyslovili přání, že by měly být znovu česky vydány »Dějiny duše sv. Terezičky«. Kongregace Školských sester OSF nám k tomu sděluje, že kniha se již sází a že brzy vyjde v nakladatelství Ruppovů. Děkujeme.

DIVADLO

od 1. dubna do 12. května 1946.

Označení: a — hry velmi náročné, b — hodnotné hry pro širší vrstvy obecnosti, c — jen zábavné nebo zběžně udělané, A — nezávadné, B — s menšími vadami v jednotlivostech, C — závadné kazy po stránce náboženské nebo mravní, D — hry, kterým se katolík vyhne. aA — Zlatý nejtemnější (Olbracht-Burlan). aB — Hamlet (Shakespeare). aC — Višňový sad (Čechov). Opory společnosti (Ibsen). Setkání v noci (Knorre). bB — Inspektor se vrací (Priestley). Penze a přátelé (Saltykov-Sčedrin). Mrtvé moře (Máhen). bC — Coregidor (Alarcón-Burlan). Cizí dítě (Škvarkin). Penězokaz (Němecel). bD — Jegor Buljčev (Gorkij). cA — Prapor (Rostůlek-Vrbský).

FILM

Třída Ad — vhodné i pro mládež. Bedřák Smith. Anglický film. Slavný herec Leslie Howard vystupuje zde v roli archeologa Smitha, který zachraňuje vynikající jednotlivce ze spárů nacismu. Film vyniká nejen uměleckou úrovní, ale spíše též vysokou morální hodnotou. Po té stránce jest působivá hlavní postava filmu jak svým zápalem pro spravedlivou věc, tak zásadami, jež vyslovuje i před nacistickým předáky. V závěrečné scéně jest jim všechny odsouzen k zániku režim, který povýšil moc nad právo a snížil mravnost a čest národa. Tendence podána nevtrivě a vtipně. I. Tajně posláni. Anglický špiónážní film o čtyřech mužích, pověřených úkolem vypátrati stanoviště a plány Němců na francouzském pobřeží. Typ francouzského kněze, který se skvěle osvědčil jako pastýř i jako vlastenec, je krásně zachycen. II. Cesta k barikádám. České dokumentární filmové dílo, ukazující vpravdě křížovou cestu českého národa od Mnichova až ke květnové revoluci. II. Třída A — filmy pro dospělá, bez závad. Neznámí lidé. Americký film. Technicky dobře provedená americká detektivka, obsahově nepřinášející nic nového. III. Třída B — filmy s určitými závadami. Brána umění. Francouz. drama z hereckého ovzduší z pařížské konservatoře. s trochu detektivní zápletkou a životní tragédií. II. Třída C — s filmy s určitými velkými závadami, pro které nelze je doporučiti. Carmen. Francouzský film. Zfilmovaný děj Bizetovy opery. Ukázati v celé hrůze tragédií mladého muže, kterého strhne vášně do hlubin temného víru zločinu, z něhož není východiska, toť mravní klad hlavní opery. Film však tuto stránku nezadržuje. Ba zdá se, že chce spíš hbitv neochybnými pťavby hříchů, Španělská pověstivost je vřelá až tendenčně. Bizetova hudba přichází zkrátka.

Ze Svatováclavské ligy

v Praze IV., Hradčanské náměstí 8.

Ohlášená řádná valná hromada Svatováclavské ligy bude se konati v sobotu dne 1. června 1946 ve spolkových místnostech s tímto pořadem: 1. Zpráva generálního sekretáře. 2. zpráva pokladní. 3. volba nového výboru. 4. volné návrhy. Definitivní program poní do Lurd. La Salette atd., bude oznámen v příštím čísle. Prosíme přihlášené, aby měli strpení a vyčkali zvláštních pokynů, jež budou dány všem přihlášeným najednou.

Tisková a propagační akce byla dále provedena v těchto místech: Chomutov, Lounech, Slaném, Benešově, Bystrici, Plané, Veselí n. Luž., Táboře, Soběslavi, Ševětíně a v Čes. Budějovicích, kde se konala i o tom velmi zdařilá konference. Nečekejte na náš popud a vyžádejte si sami propagační materiál.

Tradiční pobožnost u hrobů svatých českých patronů ke cti našeho svatého patrona sv. Jana Nepomuckého bude se konati v neděli dne 19. května t. r. Začne o 17. hod. (o 5. hod. odpo.) u hrobu sv. Ludmily v basilice sv. Jiří. Bude pokračovati ve velechrámu sv. Vítá, kde skončí svátostným požehnáním u nově obnoveného oltáře a náhrobu sv. Jana Nepomuckého.

ROZHLAS

Protestní akce a soupis posluchačů. Katolíti posluchači z Čech i Moravy pokračují v protestní akci proti nedemokratickému a zřejmě protikatolickému vedení čs. rozhlasu. Farní úřad ve St. Brně v Brně posílá 1500 dopisů, z nichž 800 koncesionářů, kteří žádají pravidelné vysílání římsko-katolických nedělních bohoslužeb a pravidelné vysílání katolických přednášek. V protestech pokračují cíli katolíci v Hradci Králové (P. Fr. D.). Záběh na Moravě. Lazistě a okolní osady, Tišnov, Mrátkov na Chodsku, Višňov u Moravského Krumlova, Horní Dunajovice, N. Knín a j. Ve všech protestech, častěji i z pohraničí, ozývá se toužebné volání po katolickém vysílání. Právě v pohraničí při nedostatku kněžstva je třeba občas promluvit lidem do duše, aby ti, kteří stojí zde na hranicích vlasti občas byli uvědomováni o věcech víry, bez níž není plodné budovatelské práce. Katolíci nechtějí panovat, chtějí jen svým bratřím občas říci mužné slovo víry.

Diecézní vedení katolické akce mládeže v Hradci Králové upozorňuje katolickou mládež na vzdělávací a výchovný kurs pro pracovníky v KAM a SKM, který se bude konati v Hradci Králové ve dnech 9., 10. a 11. června t. r. o svatoústeňských svátcích. Vedle vzdělávacích přednášek bude pojednáno v rozmluvách také o praktických metodách. Kurs povedou odborníci z řad kněží i laiků, jako profesor Antonín Favelka z Prahy, P. František Mikulášek, T. J. z Prahy, P. Josef Sukup, T. J. z Hradce Králové, P. Metoděj Baslík, salesián z Fardubic, a s. Milena Chaloupková, provinciální představená Apoštolské sv. Františka z Prahy. Blíží program bude oznámen.

Svatý Otec nedávno počítal bezvěreckou školu mezi trojí největší nebezpečí pro mravy a viru mládeže. Kodex církevního práva má mezi jinými tyto směrnice o škole a výchově mládeže:

Kan. 1113. Rodiče jsou vázáni nejtěžší povinností podle svých sil pečovat u svých dětí o vzdělání jak náboženské a mravní, tak fyzické a občanské a postarat se také o jejich časné dobro.

Kan. 1372. § 1. Všechny věřící je nutno od dětství tak vzdělávat, aby se jim nepodařilo nic, co by se přičilo katolickému náboženství a mravnosti, nýbrž aby vzdělání náboženské a mravní mělo přední místo.

§ 2. Nejen rodiče, nýbrž všichni, kdož je zastupují, mají právo a co nejzávažnější povinnost pečovat o křesťanskou výchovu dětí.

Kan. 1373. § 1. V jakékoliv národní škole je nutno poskytnout dětem přiměřeně jejich věku náboženské vzdělání.

§ 2. Mládež navštěvující střední a vyšší školy nechť je vzdělávána plnější naukou náboženskou a místní ordináři nechť pečují, aby to konali kněží vynikající horlivostí a věděním.

Kan. 1374. Katolické děti ať nechodí do škol nekatolických, neutrálních a smíšených (takových totiž, jež jsou přístupny i nekatolíkům). Jen místní ordinář může rozhodnout podle směrnic Apoštolského Stolce, za jakých okolností a s jakými zárukami k odstranění nebezpečí zkázy, se může trpět, aby se tyto školy navštěvovaly.

Kan. 1375. Církve má právo zakládati školy jakéhokoliv oboru, nejen národní, nýbrž i střední a vyšší.

Kan. 1379. § 1. Není-li podle směrnic kan. 1373 katolických škol národních a středních, je nutno se starat, zvláště se strany místních ordinářů, aby se založily.

Tyto samozřejmé požadavky Církve u nás zní jako pohádka. A přece musíme za tímto cílem jít. Chceme-li pozvednout náboženskou úroveň našich katolíků, je nutno se starat vážně o dobré katolické školy. Kde katolíci za něco stojí a kde je důsledná demokracie, jsou církevní školy, a katolíci se s velkými obětmi o tyto své školy všeho druhu starají. Viděli jsme, jak nedávno katolíti biskupové ve Francii vypověděli obranný boj proti navrhované ústavě, která je chtěla zbavit církevních škol. A vyhráli.

V Čechách máme jediné církevní chlapecké gymnasium. Je to arcibiskupské gymnasium, které mělo krásnou budovu, nákladně vybudovanou arcibiskupem Kordačem v Bubenči dnes však pronajatou SNB. Se svými třemi třídami se otcové jesuité krčí v gymnasiu u voršilek, které se musejí také uskrvňovat, aby je mohli hostit ve svém ústavě. Tyto podmínky jsou pro ústav však takové, že není možno, aby déle trval. Jediný ústav toho druhu v Čechách se ruší. Ne z nařízení státních úřadů, nýbrž pro nemožnost existence z takových podmínek. Otcové jesuité půjdou jinam, kde budou pro ně i pro ústav příznivější podmínky. A kde je třeba víc katolické inteligence a kněží než v Praze, v Čechách? Celá sta mladých nadšených kněží i katolických laiků vyšla z Bubenče. Nyní svou netečností, že se nedovedeme postarat o umístění tak důležitého ústavu, jej ztratíme. Bude možno jej ještě někdy vůbec obnovit? Zde by se mělo vynaložit vše, aby se toto gymnasium udrželo. Mladý pražský kněz.

Křest dolu

»Křest dolu Antonín Zápotocký v Kladně se konal 8. května. Už to jméno křest v této souvislosti nám zní velmi nepříjemně. Křest je svatá věc, úkon, při němž se člověk stává radeostí vínného Kinene, jimž je Ježíš Kristus, Syn Boží. Máme dojem, že není třeba svatá jména brát nadarmo, že by stačilo docela dobře »pojmenování«. Ostatně toto tak snadné přenesení posvátného jména na věci neposvátné nevyplývalo ze zlé vůle, je pouze znamením, jak povrchní je naše pochopení věci naší víry. My si myslíme, že dát jméno je to hlavní, oč vůbec při křtu jde. Nejedná se však o jméno, jedná se o nový Boží život nadpřirozený, o milost posvěcující, o celou věčnost, která se nám na křtu otvírá.

Způsob křtu byl tentokrát odlišnější, než všechny dosavadní křty dolů. Poslanec Antonín Zápotocký nejprve navštívil rodinu horníka-stachanovce sám, bez průvodu pořadatelstva. Setrval v přátelském rozhovoru s rodinou horníkovou při čemž tento akt byl nenápadně filmován. — Tolik Svob. Nov.»

Nás zajímá to, že pan poslanec jde soukromě navštívit rodinu horníkovou a že se to »nenápadně filmuje«. Přilíží nenápadně to asi nebylo, když už druhý den se o tom čte v novinách a jestť t: bude vidět i v biografech. A tak nevím, jestli se to shoduje s biblickou radou, aby nevěděla le více, co činí pravice. Když jsme chodili za Rakouska do obecné školy, mivali jsme tam obrázky, jak Josef II. někde na Moravě orá na poli nějakého sedláčka. Nebo zase v čítance jsme měli dojemnou epizodu, jak malý František Josef si procházel v parku s dědečkem Františkem I. jak tam viděl na stráži vojáka, chtěl ho pořávat, nemohl mu však dosáhnout do kapsy, a tal dědeček císař pozdvihl malého vnuka, aby moh vykonat tento dojemně dobrý skutek.

Budou se také děti učit o lidumilnosti Antoina Zápotockého z »nenápadně« zfilmované jeho návštěvy v hornické rodině? ak.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou kvitovány. Vychází s církevní schválením. Vydává Svatováclavská liga v Praze IV., Hradčanské nám. 8. — Telefon 617.70. — Redakce a administrace tamtéž. — Vychází první a třetí nedělí v měsíci. — Poš spořitelna Praha 208.401. — Řídí P. Adolf Kajpr T. J. s redakčním kruhem. — Odpovědný redaktor Josef Kozák. — Předplatné na půl roku 20 Kčs, na celý rok 40 Kčs (s poštovným). Používání novinových záme podléso feditelství pošty a telegrafů. — Dohledá pošt. úřad Praha 10. — Vytiskl Zivnotisk v Praze XII